

Zornice

Měsíční příloha „HLASU VOLYNĚ“ pro mládež.

Řídí Josef Foitík (Wilhelmówka, poczta Bludów.)

Pokoj lidem dobré vůle a na zemi mír!

Tato slova zní dnes jako opravdová ironie našeho dvacátého století, století pokroku a „kultury“. — K vrcholné bídě dnešní doby pojí se ještě nejistota zítřka, neboť ve vzduchu visí zase Damoklův meč v podobě nové a strašné války. „Válka, válka...“ ta slova jdou od úst k ústům; a mezi nedůvěřivci najdou se i takoví, kteří nad tím povážlivě krouží hlavami. — Že by nová válka? Nové ničení lidských životů a štěstí? A přece: Nad Afrikou hřmí děla, vrčí letadla a zahrnují kraj habešský spoustami pum, sejičímí smrt a zkázu... „Kultura“ italských dobrodruhů... Patrně, že se lidstvo z poslední války nenaučilo jakým zlem, ničícím a ozebračujícím na dlouhou dobu morálně i hmotně tato válka byla, a dnes se dějí pokusy vyvolat novou válku znova. Že se na ni svět chystá dlouho, je známo dle všeobecného zbrojení a rovněž je známo, že italský diktátor, Juze Mussolini svou politikou od desíti let mířil také k válce. Už dnes je jasno, bude-li tato vyvolána, kdo bude pro příští časy zapsán v dějinách jako její strůjce. Nad tím by se mohl italský národ zastavit a nenechat na sebe uvrhnouti prokletí zmařených tisíců lidských životů. Řím, „kolébka kultury“, vrhá divné světlo do svých útrob, neboť pohádce Mossoliniho, že jde „osvobozovat“ otroky, nikdo nevěří, a patrně by i sám tomu přestal věřit, kdyby se postavil on, jeho synové a desítka těch, kteří se šli do Afriky „proslavit“ a zažít dobrodružství — do první čáry, a okusili zápach střel habešských vojnů, hájících svou zemi, své rodiny a své „otroctví.“

Divná je radost letošních svátků, hlásajících „mír na zemi!“

J. Foitík.

* * *

Naši zámožnější krajané by učinili radost svým chudším příbuzným, kdyby jim předplatili „Hlas Volyně“ na rok 1936 rok.

HLÍDKA SČM.

Níže uveřejňujeme článek, který byl k tomu účelu vyžádán od p. ředitele ČMŠ p. Šebesty, o vedení knih jednatelských ve spolcích. Upozorňujeme na něj pečlivě prostudovali a od Nového roku 1936 si zařídili dle nich kancelářské knihy. Příště přineseme článek o vedení knih pokladních.

Žádáme všechny odbory SČM, aby zaslaly seznam členstva svých odborů redakci Zornice, rovněž sdělení zda odbor má knihovnu (mnoho-li svazků), co vlastní, jaké provedl za svého trvání podniky (divadla, akademie a t. p.), zda má pěvecký sbor, pěstuje-li hudbu a p. Vše d užno zaslati obratem pošty. Sdělte také svou přesnou adresu.

Jelikož do zvolení Ústředního Výboru vedení SČM bude spočívati na redakci Zornice, kterážta činnost bude spojena s jistými výdeji (pošta, papír a p.), je nutno, aby Odbory část členských příspěvků poslali red. Zornice na úhradu těchto výdajů. Soudíme, že při šetrnosti stačí 1/2 členského. Jelikož Odborů stále přibývá a jednotné vedení jest nutností, myslíme, že naše mládež tuto věc pochopí a v zájmu vlastních organizačních také podpoří. Nesmíme se bát! Kdo zůstane státi, zůstane vzadu.

Red. Zornice.

B. Šebesta.

Vedení jednatelských a pokladních knih ve spolcích.

Každý spolek, má-li řádně prosperovati, musí vésti přehledně a prakticky jednatelské knihy, aby každý člen byl přesvědčen, že správa spolku má vše řádně zaknihováno.

V mnohých spolcích, bohužel, tyto záznamy velice pokulhávají, aneb vedou se primitivně aneb tak řečeno — po přátelsku. Jaký div, když některý člen spolku pochybuje, že záznamy pokladní, vedené často na lístcích a sešitkách, jsou správné, když pravdivost jich častokrát nelze ani dokázat. Podobným vedením kancelářských knih spolku, šíří se nedůvěra k osobám stojícím v čele spolku a pak k celému spolku vůbec. Nedůvěra tato bývá častokrát bezpodstatná a zaviněna jest pouze nevědomostí správného a přehledného vedení knih správou spolků.

Pokusím se podati stručný návod správného a pokud možno přehledného vedení spolkových knih.

Všechny záznamy o spolkové činnosti lze rozdělit na jednatelské a pokladní.

I. Vedení knih jednatelských.

Ke knihám těmto patří: a) členská kniha, b) protokolní kniha, c) kniha dopisů obdržených a d) kniha dopisů odeslaných.

a) V knize členské jsou zapsáni všichni členové plným jménem a příjmením s označením dne, měsíce a roku narození, náboženství, vzdělání (vyšší, střední, nižší), zaměstnání a místo bydlení, da-



tum přistoupení za člena a datum vystoupení. Bohužel v mnohých spolcích tato kniha se vůbec nevede a dokonce neví se ani kdo jest členem. Pro zápis členů hodí se archová jednolinková kniha, již dodatečně rozlinkují si jednatelové dle potřeby asi takto:

čís. poř.	Příj- mení a jm.	dat. naro- zení	nábo- žen- ství	vzdě- lání	zamě- stná- ní	mí- sto byd- lení	d a t u m	
							pří- stou- pení	vy- stou- pení

b) V knize protokolní zapisuje jednatel všechny schůze valné řádné i mimořádné a také schůze výborové spolku. Protokoly se píší asi takto: Nejprve se znamená jaká jest to schůze, kdy a kde se konala a mnoho-li členů bylo přítomno. Pak se podá pořad schůze a pod tímto zaznamená se pro každý bod pořadu o čem se jednalo a na čem se schůze usnesla. Před každou schůzí předčítá se protokol z minulé schůze a po přijetí tohoto, členové přítomní z minulé schůze protokol podepisují. Na základě záznamů protokolních správa spolku řídí veškerou svou činnost.

c) Kniha dopisů obdržených. Pro tento záznam úplně hodí se silnější sešit jednolinkový neb čtverečkový, jež si jednatel dle potřeby rozlinkuje. Do knihy této zapisuje se každý dopis obdržený správou spolku a zaznamenává se datum obdržení, číslo pořadové obdrženého dopisu, od koho dopis obdržen a stručný obsah dopisu. Rozlinkovaná stránka knihy této by vypadala asi takto:

Dat.	čís. poř.	Příjmení a jméno odesílatele	Stručný obsah

Na každém obdrženém dopise poznamená se rovněž datum obdržení a číslo dopisu dle hořejšího záznamu.

d) Do knihy dopisů odeslaných zaznamenávají se všechny dopisy, jež spolek odesílá a tudíž: datum odeslání dopisu, číslo pořadové, číslo dopisu, na který se odpovídá, jméno a příjmení adresáta, stručný obsah a mnoho-li vydáno na porto. Pro tuto knihu postačí také silnější jednolinkový neb čtverečkový sešit dodatečně rozlinkovaný:

Dat.	čís. poř.	čís. dopisu na který se odpovídá	Jméno a příjmení adresáta	stručný obsah	porto	
					Zl.	gr.

Při psaní dopisů obyčejně v levém rohu na hoře píše se název spolku, vedle na pravo datum a pod názvem spolku číslo dopisu dle knihy dopisů odeslaných. Pod tímto na pravo píšeme adresu, komu se dopis zasílá a ještě níže pokračuje se ve psaní dopisu. Spolkové dopisy podepisuje předseda a jednatel a otiskuje se spolkové razítko. V dopisu, na který se odpovídá, zaznamená se datum odeslání odpovědi a číslo odeslaného dopisu. Vyřízené dopisy neničí se, leč odkládají se k uschování do archivu spolku.

(Pokračování příště.)

V. Brouček.

Štvanec.

VII.

Svítilo, když náš uorchlík stanul na pokraji mladého lesního podrostu. Vpravo do dálky táhlo se zalesněné pásmo vrchů Tarnovských, přecházejících tam dále na jih v strmé výběžky východních Beskyd. Před ním, pokud mohl v časném ranním šeru rozeznat, táhla se krajina mírnější, snad i obydlená a proto nebylo rádně dále se vydávat. Ohnivá záplava červánků na východě věstila brzký východ slunce. Rozednívalo se kvapem a v tomto polo-ruském, polo-rakouském oblaku byl by každému nápadným. Rozhodl se počkat tady v lese, prohlédnout si trochu krajinu a za soumraku opět se vydat dále. Bude to jistější a trochu si odpočine; vždyť beztoho jej nohy po proudkém běhu bolí. Zašel proto hlouběji do lesa, kde hodlal nalézt nějakou skrýš. Bylo tu plno děr i rovů, zarostlých trávou a mladými výhonky keřů; bezpochyby staré zákopy z bojů loňských, nebo předloňských. Našel takový bezpečný ukrýt ve velikém lískovém keři a převědčiv se, že není tam žádná lesní havěť, ulehl tam.

Bylo tu krásně. Vlahé jarní jitro vítalo tisíce ptáčích sborů... Celý les vydechoval čarovné aroma, ozdravující rány poutníka. Každý keř, každý květ i skromná travička, omínavíce se ranní rosou, skvěly se v té jitrní kráse nedotčené boží přírody. Bylo tu tolik lásky, tolik pravdy nezkracovaného života, prostého ve své primitivnosti, ale velkého, vznešeného ve své ideji „všeho všem!“ — Jenom ty staré zákopy, někde od nábojů pře-

ražený kmen stromů, hluboká jáma od granátového výbuchu, jakoby žalovaly na lidskou výbojnost, vražednost, sobectví...

Jenda to vnímal a tak mu pojednou zhořkl ten život plný hamíždnosti, falše a násilí... Tady, v divoké přírodě, nikým nepěstované, tolik krásy a pravdy a lidé? — Co měli v sobě krásného, vznešeného a božského...

A proto trpí lidstvo; za něčí zájmy, za něčí kariery, umírají tisíce a tisíce, milionů trpí a miliony hladoví... A Jenda tu leží ve vysoké trávě a hledí do blednoucího nebe. Je mu tak divně v duši; nedávno prožité dojmy z tábora, starosti do budoucna, mísí se s vůlelním klidem a mírem. A v údech cítí takovou únavu, ochablost... Pojednou, zdá se mu že všechno to kolem zmizelo a vidí svojí vesničku, ukrytou v širokých úrodných stráních pod lesem. „Domov, domov!“ šeptal ještě v spánku...

VIII.

Jenda se probudil. Slunce stálo vysoko na obloze, snad bylo už po polední. Cítil to také v žaludku; vždyť dosud ničeho nejedl. Vytáhl z úzlu trochu sucharů a s chutí se do nich pustil. Posílněn, uvažoval co dále činit. Bylo třeba ohlédnout krajinu, kterou měl projít a proto se vrátil na pokraj lesa. Zrak jeho padl na vysokou borovic, jež stála uprostřed mladého podrostu vypínajíc se majestátně k nebi. Bez dlouhého rozmýšlení pustil se nahoru, pomahaje si rukama i nohama. Konečně byl nahoře, až ve vršku, odkud bylo vidět daleko do kraje. Tu a tam rozkládala se nevelká vesnička a až na obzoru viděl jakési



Vánoční koleda.

Narodilo se děťátko v městě Betlémě,
a tam leží nebožátko v chlévě na seně.
Vůl a osel zahřívají, otec matka kolebají
nepřestávají.

Vy panenky, na plínečky dejte grošiček,
vy mládenci, na peřinky dejte trojníček,
a vy babky, pozor dejte a to dítě kolibejte,
nepřestávejte.

(„Čechoslovan“ 1911 — Kijev)

Fr. Kvapil.

Sníh.

(Motiv vánoční.)

Tak hustě napad na tichý rov,
kde malá ta hlavička dřímá. —
Snad jí tam pod sněhem teplo a líp,
zde venku tak zima, tak zima.

Snad jí tam v klidu pěkně se zdá,
zde víchř jen, palčivé mrazy —
k ní jednou do roka dušička zas
s anděly zlatými vchází.

V ten svatý večer „Gloria“ když
sbor zářný andělů zpívá...
—Hlavičko zlatá, tiše jen spí,
ať pěkně dál se ti dřímá...

Fr. S. Procházka.

Zlatý oříšek.

Jako když zvoneček zacinká
na prahu večerem v sínce

město. Nejbližší vesnice byla asi dva kilometry
odsud, ale pokud mohl rozeznat, zdála se hodně
pobožená. Pojednou si všiml několika baráků blíže
lesa, z jichž komínů vesele se kouřilo. Tam žijí
lidé, — ale jací? Poláci, Ukrajinci, nebo dokonce
Němci?

Uvažoval o svém postavení. V takovémto
oděvu dále nemůže, každý v něm musí poznat
zajatce-uprchlíka. Musí si opatřit oděv, nejlépe ci-
vilní, jaký nosí zdejší lidé. Počká do večera a po-
tom to zkusí. Snad tam ti lidé — nejsou-li to Něm-
ci — mají kus srdce a zaplatí jim, vždyť peníze
má...

Počkal do večera a když se se-
tmělo, že nemohl být tak hned poznán, zamířil k
stavením. Nejbližší, vzdálené od ostatních chutorů
asi půl kilometru, nebylo daleko od lesa a proto
se tam odvážil. Okno chalupy bylo zahraděno prk-
ny, ale skulinami vidět bylo dovnitř. Byla to ma-
lá, začazená jizba obydlená pouze jakýmsi staří-
kem a stařenkou. Dobrosrdečný výraz obličejů a
stařecké vzezření vzbudilo v něm důvěru, takže se
odvážil vstoupiti; „Zdrastvujtě, chozjaju!“ — po-
zdravil rusky.

Stařík i stařenka zadívali se na neznámého
hosta jehož křiklavý oděv byl jim bezpochyby ná-
padným.

„Dej bože!“ — odvětil konečně stařík s pří-
zvukem polštiny.

„Nelekejte se, dobří lidé! Kdo jsem to vidíte
a potřebuji vaši pomoci.“ Jenda mluvil prosebně,
skoro plačtivě, věda, jak záleží na jednání těchto
lidí. Staříkova nedůvěřivost pomalu mizela a ko-
nečně vyzval přichozího, aby se posadil tazaje se

přilítla malá vzpomínka

k vánoční hlásit se zmínce.

To již je dávno, deset zim,
stromek váš ve světlech planul,
a kouzlem tichým, vánočním
po celé světničce vanul.

My stáli pod ním objati,
gloria andělek zpíval,
když jsem se v sladké závratí
v oči Tvé zblízka tak díval.

A zlatý ořech, rajský skvost,
sňalas mi s božího stromu;
v něm Tvoje srdce na věčnost
nes jsem si dárečkem domů...

Oříšek tisknu ke svým rtům,
a v duši mé je světlo:
vánoce přijdou milencům,
aby jim přes život kvetlo.

(„Máj“)

Dopisy.

Ze Sklíně.

Kroužek divadelních ochotníků ve Sklíně Če-
ské sehrál dne 21. listopadu divadelní hru od K.
Fořta pod názvem „Kletba mamonu“, — obraz z
života vesnického. Ačkoliv většina účinkujících by-
la po prvé na jevišti, kus byl proveden dobře, zvlá-
ště souhra třetího a čtvrtého jednání zasluhuje
plné pochvaly. Obecenstvo mělotu možnost nahléd-
nouti kam vede přílišná lakota po penězích, pro
něž zatvrzelý otec hotov jest obětovat i štěstí
vlastních dětí.

V jednotlivých úlohách, za režie p. učitele
J. Smetany, vystupovaly následující osoby: p. J.

odkud jde.

„Jsem bývalý ruský voják a před rokem padl
jsem do rakouského zajetí. Teď podařilo se mi
uprchnout, ale v takovémto oděvu dále nemchu.
Jste křesťan, stařečku, a jako na křesťana se na
vás s prosbou obracím: můžete-li, prodejte mi ně-
jaký oblek — rád zaplatím.“

Jendova upřímná řeč oba osadníky zřejmě
dojala, neboť po krátké poradě dědoušek Jendu
opětně vyzval, aby přisedl k jakési vysoké lavici,
nahraňující tady stůl, aby s nimi povečeřel.
„Jste beztoho hladový a co máme rádi vám po-
skytáme. Zbytečného oděvu nemáme, poněvadž má-
me jen co na sobě nám zbylo, ale snad na sou-
sedním chutoru u kuma (kmotra) něco seženu.
Rád pomohu, však i já mám tam někde na frontě
syna, a kdo ví kde je mu konec.“

Stařenka postavila na stůl misku jakési juš-
ky (polévky) a Jenda, nedaje se dlouho pobízet, s
chutí se dal do jídla. Stařík zatím vyhledal v kou-
tě tlustou sukovici a ozbrojen touto, vydal se na
sousední chutor.

Míjela pomalu minuta za minutou a Jenda u-
važoval jak by měl dále jednat. Oddat se naprosté
důvěře v onoho staříka, nebylo dosti bezpečné. Což
kdyby místo ke kúmovi, šel jej ohlásit někde na
úřad? Bezpečnější bude, když skryje se někde na
blízku a vypozeruje situaci. Om'uviv se stařence,
vyšel ven, kde byla už úplná tma. Všiml si něja-
kého stromu nedaleko chalupy a hned jej napadlo,
že by to byla dobrá skrýš. Obratně vyšplhal se do
košaté koruny odkud dobře viděl ke dveřím cha-
lupy a uvyknuv na tmu, mohl dobře rozeznat o-
brysy jednotlivých postav. Sám pak nemohl být



Krajdl, sl. A. Zárybnická, p. A. Hůlč, p. V. Hclas, p. J. Hradec, sl. L. Zárybnická, p. J. Kelner a p. V. Krajdl.

Zarážející bylo, že právě ze Sklíně byla návštěva poměrně malá, ačkoliv výtěžek z divadla byl určen pro místní školu. Tak neměli by jednat naši krajané. Je třeba většího pochopení pro spolupráci na poli národním, na němž někdo obětuje své schopnosti a práci, kdežto jiný nechce podpořit ani svoji návštěvou!

Vám mladí přátelé ve Sklíně-České přeji mnoho zdaru na tomto poli Vaší působnosti, která snad ještě slibněji rozvine se v budoucnu. Práci zdar!

V. Brouček.

ROZMANITOSTI.

Chceme, aby Zornice v příštím roce byla dokonalejší. Čím k tomu přispěje naše mládež? A čím dospějí?

Chcete-li, aby byl také „Hlas Volyně“ lepším, napište článku ze své zkušenosti redakci, administraci získáte nového odběratele a jste-li dlužen, vyrovnejte svůj dluh.

Tři měsíce Robinsonsony na ostrově.

Britský parník „Clan MacPhee“ zachránil na odlehleém ostrůvku souostroví Chagos v Indickém oceánu pětadesát bílých robinsonů. Z ostrova Mauritius (východně od Madagaskaru) vyplul před několika měsíci malý parník, o němž pak už

zezdola spatřen, neboť husté větve košaté plané jabloně kryly jej v této tmě dokonale.

Uplynula však už hodná chvíle a stařík se posud nevracel. Jenda napínal zrak i sluch, ale hluboké ticho noci zdálo se až příšerně mrtvým. Sůžovala jej taková tíseň a nejistota, věda, že život jeho leží v rukou onoho staříka, jenž kdo ví jak s ním naloží.

Pojednou zaslechl kroky. Avšak, to nebyl stařík sám, snad dva, tři... Konečně je spatřil. Byli dva, stařík a ještě někdo. V první chvíli chtěl prchnout, ale pak si to rozmyslil; počká až se přesvědčí kdo přišel.

Stařík s neznámým vešli do chalupy a Jenda slyšel, kterak se táže po něm.

„Před chvílí odešel ven, snad uprchl, viděla jsem jak byl neklidný; snad se bál, že na něho přivedeš vojáky!“

„To je škoda, tuhle Jašek má oděv, jenž by mu s radostí odprodal.“ —

Tohle Jendu uklidnilo. Sklesl se stromu a přesvědčiv se ještě oknem o pravdivosti slov staříkových, vešel dovnitř.

Po krátkém jednání Jaško mu oblek prodal za 50 korun, avšak Jenda musil mu ještě nechat oděv, který měl na sobě.

Bylo to drahé, ale Jenda byl rád jen když to dostal. V širokých plátěných kalhotách a ošumělém kabátě s jakýmsi neforemným kloboukem na hlavě nelišil se od těchto lidí. Stařík mu ještě vysvětlil, kudy by mu bylo nejlépe jít, aby se vyhnul městům, kde stáli posádky a obdarovav jej bochánekem chleba, vyprovodil jej až na cestu.

(Příště dále.)

nebylo zpráv. Jak se nyní ukázalo, ztroskotala tato loď v souostroví Chagos a cestující se šťastně zachránili. Bylo jich pětadesát, mezi nimi i ženy a děti. Z vraku své lodi zachránili jen několik sudů rýže. Muži hledali tedy ptáci vejce, sbírali kokosové ořechy a lovíli ryby a kraby. Vedli život robinsonů. Ženy vařily a spravovaly šaty a udržovaly stálý oheň s velkým kouřovým sloupem. Tři měsíce trval tento život, než kapitán parníku „Clan MacPhee“ zahlédl kouř a vyslal k ostrovu lodici.

Chlapec slavným spisovatelem.

V Paříži vypsalí soutěž na nejlepší román. Účastnilo se jí 146 spisovatelů. Cenu 10.000 franků udělili knize „Tajemství sedmi pláštěů“. Když otevřeli obálku, aby zvěděli, komu mají cenu vyplatiti, poznali, že je spisovatelem čtrnáctiletý žák gymnasia a jeho třídní profesor. Chlapec je synem chudého úředníka v Paříži. Profesor pozoroval, že je při vyučování rostržitý. Přistihl ho jednou, že něco píše pod lavicí. Sebral mu 300 listů, začal číst a bavilo ho to tolik, že dočetl až do konce. Nemohl se pak dočkat, jak román dopadne. Student mu to pověděl. Pak se dali oba do práce, knihu upravili a poslali do soutěže. Teď vyhráli a chlapec je slavný. Bude psát dále, ale jistě už ne pod lavicí.

Šla na své 101. narozeniny do biografu s 89 potomky.

Člověk by si myslil, že smrtelník, jemuž Bůh dopřál věk dlouhý nad hranice lidského života, slaví své narozeniny v klidu a pohodlí domova, šťasten, že se rospřchlo hejno žvatlavých gratulantů. Docela jiného názoru je však podle zprávy londýnských listů skutečná stoletá, paní Elisabeta Clytonová, která v těchto dnech oslavila ve zdraví své 101. narozeniny, čiperná jako čečetka. Bábuška Clytonová, která statečně prodělala slavnostní oběd a svačinu v kruhu rodinném, odebrala se pak chutě a rozjařena do biografu na zamílovaný film, ovšem pod dohledem širší rodiny, jež naplnila řady sedadel. Se stoletou paní přišlo neméně než 89 potomků, dětí, vnuků a pravnuček...

Umělá krev vyrobena.

Vědečtí spolupracovníci fyzikálně chemické laboratoře ukrajinského ústavu pro patologii a hygienu práce Gurevič a Kogan vyrobili umělý roztok soli „ukrinfusin“, kterého lze užívat při transfusích krve jako náhražku za přirozenou krev. Rostok předčí svým účinkem německý preparát „tutofusin“ a v mnohém ohledu nežádá přirozené lidské krvi. Ve skleněných trubicích lze ukrinfusin udržeti neomezenou dobu, aniž ztratí svou účinnost. Na klinice prof. Rossesa byl nový preparát vyzkoušen co do svých fyziologických účinků. V nejbližší době bude zahájena výroba ukrinfusinu ve velkém.

Co viděl za 200 let dům na francouzko-německé hranici.

Jeden dům na německo-francouzské hranici nese podivuhodný nápis: „Vystavěn roku 1735, zničen vojskem koalice roku 1792, obnoven za vlády konsula roku 1804, vypleněn ruskými vojáky roku 1814, spálen Prusáky roku 1815, opět postaven roku 1833, spálen bavorským vojskem roku 1870, znovu zřízen roku 1883, zbořen Němci roku 1916 a zase obnoven r. 1927“.

